

VIDSTE DU...

Når eleverne arbejder med Agent Footprint, vil de møde et antal pop-ups, som vi har kaldt "Vidste du..." Nedenstående er en samlet oversigt over alle de udsagn, som eleverne møder i denne kategori.

Vand

Vidste du, at når man vasker en portion tøj i en vaskemaskine, så bruger man lige så meget vand som en person fra Burkina Faso bruger på 2 døgn - nemlig cirka 55 liter.

Vidste du, at man i USA i gennemsnit bruger 575 liter vand pr person pr dag? Det er det samme som en person fra Ghana bruger på 16 dage.

Vidste du, at hvis du tager brusebad i 1 minut med en almindelig bruser, så bruger du lige så meget vand som en person fra Mozambique bruger på 3 dage - nemlig 12 liter vand.

Vidste du, at hvis du tager brusebad i 4 minutter så bruger du mere vand end en person fra Bangladesh bruger på en hel dag.

Vidste du, at hvis du tager et karbad, så bruger du lige så meget vand som en person fra Niger bruger på 5 dage - nemlig 180 liter.

Vidste du, at hvis du lader vandet løbe, mens du børster tænder, så bruger du nemt lige så meget vand som en person fra Mozambique bruger på 2,5 dag - nemlig 10 liter vand.

Vidste du, at hvis du lukker for vandhanen, mens du børster tænder, sparer du op til 10 liter vand hver gang. Hvis du børster tænder to gange om dagen bliver det mere end 500.000 liter i en gennemsnitlig levetid.

Vidste du, at hvis du vasker op under rindende vand så bruger du lige så meget vand som en person fra Mozambique bruger på over 5 uger - nemlig 150 liter vand.

Vidste du, at hvis du vasker din bil i en bilvask, så bruger du lige så meget vand som en person i Angola bruger på en uge - nemlig 110 liter vand.

Vidste du, at hvis du har et gammelt toilet og trækker en gang, så bruger du lige så meget vand, som en person bruger på en dag i Rwanda, Angola, Etiopien, Haiti, Cambodia og Uganda - nemlig 15 liter vand.

Vidste du, at et gammelt toilet kan bruge helt op til 15 liter vand, når du trækker ud. Et vandsparende toilet bruger kun bruger 3-6 liter, når der trækkes ud.

Vidste du, at der bruges 16.000 liter vand, når der fremstilles et par lædersko?
Vidste du, at vandets temperatur i de danske søer og åer er steget med ca. 2 grader på 20 år.

Vidste du, at mindst 100 millioner mennesker bor på områder, der er under 1 meter over havets overflade.

Vidste du, at en halv milliard mennesker ikke har adgang til rent vand på verdensplan.

Vidste du, at i Kenya har regeringen det mål at ingen har mere end 1 km til en vandpost med rent vand. I Danmark har vi alle rent vand i vores huse.

Vidste du, at definitionen på at have adgang til rent vand betyder, at man har adgang til mindst 20 liter rent vand inden for en afstand af 1 km

Vidste du, at det kun er 7 % af somaliere, der bor på landet, der har adgang til rent vand

Vidste du, at hvis man drikker urent vand, kan man få dårlig mave og kaste op. Det betyder, at man får brug for mere vand for at dække væsketabet. Hvis man fortsætter med at drikke urent vand, dør man af dehydrering

Vidste du, at mange børn og spædbørn dør, fordi de drikker urent vand

CO₂ – drivhusgas

Vidste du, at en dansker udleder cirka 11 tons CO₂ om året – en person fra Ghana udleder 400 kg.

Vidste du, at en ko hver dag udleder op til 500 liter metan, heraf 95 % som bøvser og resten som prutter. Metan er også en drivhusgas og 22 gange mere skadelig end CO₂.

Vidste du, at hvis du og din familie vasker og tørrer 5 maskiner om ugen, så udleder I lige så meget CO₂ om året, som en person fra Mali udleder på et helt år - nemlig cirka 50 kg CO₂ - tallene gælder en vaskemaskine med energimærke A.

Vidste du, at hvis du flyver tur/retur til Bruxelles, så udleder du lige så meget CO₂ som en person fra Bangladesh udleder på et år, nemlig cirka 230 kg CO₂

Vidste du, at hvis du flyver tur/retur til San Francisco i USA, udleder du lige så meget CO₂ som en person fra Nigeria udleder på to år - nemlig 1064 kg CO₂

Vidste du, at hvis du har bare 8 almindelige pærer i dit hus, som i gennemsnit er tændt 20 timer om ugen, så udleder du mere CO₂ end en person fra Nepal og Mozambique udleder på et år - nemlig 116 kg CO₂.

Vidste du, at hvis du ser TV mellem 21 og 23 timer om ugen, så udleder du lige så meget CO₂ som en person fra Uganda udleder på et helt år fra alle sine aktiviteter - nemlig 64 kg.

Vidste du, at hvis du har elektrisk gulvvarme i dit badeværelse (cirka 6 m²), så udleder du lige så meget CO₂ fra det som en person fra Eritrea på et helt år - nemlig 166 kg CO₂.

Vidste du, at en flyvetur over Atlanten udleder CO₂ svarende til halvdelen af, hvad en person bruger på lys, varme, el og transport på et helt år.

Vidste du, at hvis du tager toget til Rom i stedet for at flyve, sparer du miljøet for mellem 600 og 900 kg CO₂.

Vidste du, at hvis du dropper en flyvetur til Los Angeles, så sparer du miljøet for mellem 3 og 6 ton CO₂.

Vidste du, at hver gang du søger på google, bruger du lige så meget CO₂ som på at koge en halv kedel vand – en søgning på google svarer til at udlede 7 gram CO₂.

Vidste du, at Danmark ligger på top-25 listen, når det gælder udslip af CO₂ per indbygger? Det skyldes især at halvdelen af den elektricitet, vi bruger i Danmark, kommer fra kræftværker, der brænder kul.

Vidste du, at en person fra Qatar udleder 2771 gange så meget CO₂ om året, som en person fra Burundi gør.

Vidste du, at en person i Danmark udleder 459 gange så meget CO₂ som en person fra Burundi gør.

Vidste du, at uden drivhuseffekten så ville temperaturen på jorden være 33 grader koldere end den er i dag. Det betyder uden drivhuseffekten ville der ikke kunne leve mennesker på jorden.

Elektricitet - energi

Vidste du, at hvis solen var en el-pære skulle der stå 170.000.000.000.000.000 watt på den.

Vidste du, at Danmark har sol og vind nok til at dække hele vores strømforbrug - hvis vi kunne lagre strømmen.

Vidste du, at hvis en familie lader deres tv stå på standby, så bruger de lige så meget energi som et menneske fra Burundi bruger på et helt år. Så husk at slukke på kontakten.

Vidste du, at hvis du glemmer at slukke din PS3, når du ikke bruger den, så kan det koste op til 3000 kr. om året i strømforbrug.

Vidste du, at hvis du bruger én almindelig pære i gennemsnit 20 timer hver uge i et år, så udleder du næsten lige så meget CO₂ som en person fra Burundi gør på et helt år.

Vidste du, at sparerpærer kun bruger 25 % af den strøm almindelige pærer bruger?.

Vidste du, at juleudsmykning med lyskæder betyder et merforbrug på 56 millioner kWh i december måned. Det svarer til 30 ton CO₂ eller det samme som 3.000 familier udleder på et år.

Vidste du, at julen bliver grønnere i år. Der sælges mange flere lysdiodekæder i år end sidste år. Lysdiodekæderne bruger 50-90 % mindre strøm end lyskæder med glødepærer.

Vidste du, at når du vasker ved 40 grader i stedet for 60, bruger din vaskemaskine 30% mindre energi, og dit tøj vil holde længere.

Vidste du, at cirka 1,6 milliarder mennesker i verden lever uden elektricitet. De fleste bor i Afrika syd for Sahara og i Sydasien.

Vidste du, at over 72 % af Islands energiforsyning stammer fra vedvarende energikilder. Og at 87 % af alle islandske huse opvarmes via geotermiske kilder (varme kilder). I Danmark er det kun 3 % af energiforsyningen, der stammer fra vedvarende energikilder.

Træer, regnskov og dyr

Vidste du, at hvis man genbruger et ton papir, betyder det, at 17 træer bliver stående.

Vidste du, at regnskoven er et af verdens ældste økosystemer – den har eksisteret i 60-70 millioner år.

Vidste du, at der i en regnskov falder mellem 2 og 5 meter regn om året. I Danmark falder der cirka 75 centimeter om året.

Vidste du, at i regnskoven lever over halvdelen af verdens dyrearter, selv om regnskoven kun dækker cirka 7 % af jorden.

Vidste du, at man på et stykke regnskov, der svarer til 2 fodboldbaner, kan finde op til 473 træarter – i en dansk skov findes der som regel højst 30 træarter.

At verdens skove fungerer som det største lager af CO₂. Man regner med at der er bundet 610 milliarder tons CO₂ i verdens skove.

Vidste du, at selvom verdens regnskove kun dækker 6 % af jordens overflade, så er de levested for ca. halvdelen af jordens dyre- og plantearter. Mange af disse arter kan ikke leve andre steder end i regnskoven.

Vidste du, at hornet fra næsehornet er blevet lige så værdifuldt som guld. Det betyder, at næsehornet nu er mere truet end nogensinde før.

Vidste du, at Javanæsehornet er udryddet i Vietnam. Det sidste levende voksne eksemplar blev skudt af krybskytter. Nu er der kun en lille bestand tilbage i Indonesien

Sundhed

Vidste du, at 1,7 millioner mennesker hvert år dør af sygdomme, som de har fået af "beskidt vand." (det svarer til 10 jumbojets, der falder ned hver dag – 90 % af dem, der dør, er børn).

Vidste du at den gennemsnitlige levealder for en mand i Sierra Leone kun er 42 år? I Danmark er den gennemsnitlige levealder for en mand 25 år højere – nemlig 77 år .

Vidste du, at den gennemsnitlige levealder i Niger er 48 år. Kun cirka 30 % af befolkningen har adgang til sundhedsklinikker, 36 % af alle børn er undervægtige og 191 ud af 1000 børn dør, inden de fylder 1 år.

Vidste du, at det kun er 11 % af befolkningen i Burkina Faso, der har adgang til ordentlige sanitære forhold. Det vil sige ordentlige toilet forhold. Gode toiletter og muligheden for at vaske fingre gør risikoen for sygdomme mindre.

Vidste du, at kun 9 % af befolkningen i Somalia, der bor i landsbyer, har adgang til rent vand. Med adgang til rent vand menes, at man kan hente minimum 20 liter vand pr dag, og at man højst skal gå 100 meter efter det.

Vidste du at det kun er 2 ud af 10 voksne der kan læse i Niger.

Vidste du, at hver tredje gravide i Botswana er smitte med HIV? Når man er gravid og har HIV er der stor risiko for, at ens barn bliver smittet med HIV enten under graviditeten eller ved fødslen.

Vidste du, at over 80 % af befolkningen i Liberia lever i ekstrem fattigdom? Det vil sige at de lever for under 11/2 dollar om dagen.

Vidste du, at 40 % af indbyggerne i Swaziland er smittet med HIV/AIDS? Det er det land i verden, der har den højeste smitteprocent.

Vidste du, at en kvinde i Swaziland kun skal regne med at blive 39 år.

Vidste du, at der i Zimbabwe dør 3000 mennesker om ugen som følge af HIV/AIDS.

Vidste du, at omkring en million børn under 15 år i Zimbabwe er blevet forældreløse, fordi deres forældre er døde som følge af HIV/AIDS

Vidste du, at 65 % af befolkningen i Eritrea er underernærede.

Vidste du, at 800 millioner mennesker er underernærede på verdensplan.

Vidste du, at 60 millioner børn er underernærede på verdensplan.

Vidste du, at 19 % af de gravide kvinder i Zimbabwe er smittet med HIV/AIDS.

Vidste du, at 15 % af befolkningen i Zimbabwe er smittet med HIV/AIDS.

Vidste du, at 68 % af alle HIV/AIDS smittede bor i Afrika syd for Sahara.

Vidste du, at det kun er 3 % af landbefolkningen i Togo, der har adgang til gode toiletforhold.

Vidste du, at der er 270.000 børn mellem 0-14 år, der er smittet med HIV/AIDS i Nigeria.

Vidste du, at der kun deltager kvalificeret sundhedspersonale ved 6 % af alle fødsler i Etiopien,

Vidste du, at 67 % af alle voksne mænd i Kina ryger dagligt

Vidste du, at 1,5 millioner kvinder i Indien er smittet med HIV/AIDS.

Vidste du, at der i Etiopien kun er 3 læger pr. 100.000 indbyggere, mens vi i Danmark har 366 læger pr. 100.000 indbyggere.

Vidste du, at der i Mozambique kun er 2 læger pr. 100.000 indbyggere, mens de i USA har 549 læger pr. 100.000 indbyggere

Vidste du, at det kun er 12 % af indbyggerne i Etiopien der har adgang til rene og gode toilet forhold. I Danmark er det 100 % af befolkningen, der har adgang til rene og gode toilet forhold.

Levevilkår:

Vidste du, at over 57% af befolkningen i Zimbabwe ikke skal regne med at blive over 40 år gamle.

Vidste du, at der er 39 års forskel på den forventede levealder for kvinder i Japan (87 år) og i Lesotho (48 år).

Vidste du, at der er 30 års forskel på den forventede levealder for mænd i Island (80 år) og i Burundi (50 år).

Vidste du, at 28% af befolkningen i Uganda lever i ekstrem fattigdom, det vil sige for under en dollar om dagen.

Vidste du, at Danmark (sammen med Finland) regnes for det andet mindst korrupte land i verden, kun overgået af New Zealand.

Vidste du, at Somalia regnes for det mest korrupte land i verden. I gruppen med de mest korrupte lande finder man også Nordkorea, Myanmar, Afghanistan og Usbekistan.

Vidste du, at det regnes for 100 gange farligere at bo i Honduras end i Danmark. Hver dag bliver 20 mennesker voldeligt dræbt. Honduras har kun lidt flere indbyggere end Danmark.

Vidste du, at Den Demokratiske Republik Congo regnes for at være det fattigste land i verden, efterfulgt af Liberia (nr. 2), Zimbabwe (nr.3), Burundi (nr. 4) og Eritrea (nr. 5).

Vidste du, at hvert 8. barn i Afrika syd for Sahara dør inden det fylder 5 år.

Vidste du, at Kenya er det land hvor kvinder og mænds indtjening er mest lige. I Kenya tjener kvinderne i gennemsnit 83 % af det mændene tjener, i Danmark er tallet kun 73 %.

Vidste du, at Eritrea bruger over 24 % af deres BNP på militære udgifter, til sammenligning bruger Danmark 1,8 %.

Vidste du, at Honduras er et af de lande hvor der begås flest mord, over 60 mord pr. 100.000 indbyggere pr. år. I Danmark er tallet 1,4 pr 100.000 indbyggere pr. år.

Bæredygtighed

Vidste du, at hvis hele jordens befolkning havde det samme forbrug som en gennemsnitlig indbygger har i Qatar , så havde vi brug for næsten 6 jordkloder for at dække hele jordklodens ressource behov.

Vidste du, at hvis hele jordens befolkning havde det samme forbrug som en gennemsnitlig indbygger har i Frankrig , så havde vi brug for lidt under 3 jordkloder for at dække hele jordklodens ressource behov.

Vidste du, at hvis hele jordens befolkning havde det samme forbrug som en gennemsnitlig indbygger har i Burkina Faso , så havde vi kun brug for 0,7 jordkloder for at dække hele jordklodens ressource behov.

Vidste du, at hvis hele jordens befolkning havde det samme forbrug som en gennemsnitlig indbygger i USA , så havde vi brug for 4,4 jordkloder for at dække hele jordklodens ressource behov.

Fødevarer

Vidste ud, at en fjerdedel af den CO₂, der udledes i Danmark, stammer fra produktion af madvarer – det er især kød + den mad vi smider ud.

Vidste ud, at hver gang du spiser et kg oksekød, så udleder du lige så meget CO₂, som hvis du kørte 200 km i en bil, der kører på benzin.

Vidste du, at hver gang du spiser en bøf, så er der blevet udledt 9 kg CO₂. Oksekød forurener, fordi der skal rigtig meget energi til at fede oxen op, slagte den, hakke kødet, pakke det ind og transportere det hen til køledisken i supermarkedet.

Vidste du, at det kræver 15.000 liter vand at producere 1 kg oksekød, mens det kun kræver 1650 liter vand at producere 1 kg sojabønner.

Vidste du, at det kræver 75 liter vand at producere en lille fadøl.

Affald

Vidste du, at vi i Danmark producerer ca. 15.500.000 ton affald hvert år. 70 % af det bliver genanvendt, 23 % brændt og 7 % deponeret.

Vidste du, at lossepladserne i Danmark er konstrueret så affaldet ikke forurener grundvandet og jorden, sådan som det skete i gamle dage.

Vidste du, at vi smider 970.000 ton affald fra emballage ud hvert år – 54 % pap og papir, 20 % plastik, 10 % glas, 11 % træ og 4 % metal.

Uddannelse:

Vidste du, at det kun er halvdelen af børn og unge i Etiopien der kan læse og skrive?

Vidste du, at i mange afrikanske lande går der ca. 20 % flere drenge i skole end piger?

Vidste du, at andelen af børn der er indskrevet i grundskolen i udviklingslandene er steget med 89% inden for de sidste 10 år.

Vidste du, at antallet af børn der ikke går i skole falder. Og det er selvom antallet af børn i skolealderen stiger.

Vidste du, at det kun er 24 % af alle over 15 år i Somalia, der kan læse

Vidste du, at det kun er 11 % af børnene i Somalia, der tager 1-5 klasse.

Vidste du, at det kræver 200 liter vand at producere et glas mælk (200 ml).

Vidste du, at det kræver 15.000 liter vand at producere 1 kg oksekød, mens det kun kræver 500 liter vand at producere 1 kg kartofler.

Vidste du, at kildevand på flaske er op til 500 gange så dyrt som almindeligt postevand? Men det er hverken sundere eller bedre.

Vidste du, at en pose chips på 250 gram udleder 160 gram CO₂ – det er lige så meget som en person i Sierra Leone udleder på et helt år.

Vidste du, at det er mest klimavenligt at koge vand i en elkedel - også hvis du skal bruge vandet til at koge kartofler, pasta eller lignende i. Det gælder ikke, hvis du har et gaskomfur

Vidste du, at en gennemsnitlig dansker spiser over dobbelt så mange kalorier om dagen som en gennemsnitlig person fra Burundi.

Vidste du, at hvis alle husstande i Danmark hver dag kogte vand i en elkedel i stedet for på komfuret, kunne vi spare 30.000 husstandes årlige elforbrug. Det svarer til en udledning på 118.000 ton CO₂.

Vidste du, at der spildes meget energi, hvis du laver mad i ovnen. Det kræver op til 70 % mere energi at tilberede mad i ovnen frem for på en kogeplade eller et gasblus.

Vidste du, at dårlige gryder og for store kogeplader, i forhold til gryden, bruger mere end dobbelt så meget energi som nødvendigt.

Vidste du, at du kan spare cirka 100 kg CO₂ om året ved at lave mad på et gaskomfur i stedet for et elkomfur.

Vidste du, at hver dansker i gennemsnit producerer 7 kg affald om dagen? Affald er dårligt for miljøet. Derfor er det vigtigt at genbruge så meget som muligt.

Vidste du, at hver dansker smider mellem 60-65 kg mad ud om året? Og at man kan spare helt op til 4000 kr. ved at tænke sig lidt om, når man køber ind.

Transport

Vidste du, at hvis man kører 80 km/t i stedet for 110 km/t, giver det 25% bedre benzinøkonomi.

Vidste du, at luftfart snart tegner sig for 15 % af alle udslip fra drivhusgasser.

Vidste du, at tog udleder 20 gange mindre pr. passager pr. km end fly, og skibe næsten 200 gange mindre.

Vidste du, at 1/3 af den CO₂, vi udleder, kommer fra transport.

Vidste du, at det faktisk er bedre at tage flyet til Paris end bilen, hvis der kun er 1 person i bilen.

Vidste du, at fly er det transportmiddel, der forurener mest.

Vidste du, at man kan spare miljøet for op til 90% CO₂ ved at tage toget i stedet for flyet.

Vidste du, at hvis du tager en tur mellem København og Århus, så er det bedst for miljøet at tage toget. Selv hvis I tager en familietur og fylder bilen op, så er det stadigvæk bedre for miljøet, at I tager toget.